

stratorsko večino prekosila svoje prvo oblikovanje *Jurija Murija v Afriki*. Ančka Gošnik Godec je bila predstavljena z ilustracijami iz knjige *Lonček, kuhaj!* s podnaslovom Najlepše slovanske pravljice. Zbrala jih je Kristina Brenkova. Ilustracija v katalogu poudarja umetnično izjemnost v slikanju miniaturnih upodobitev pravljичnih bitij in prizorov. S svojo oblikovno dovršeno ilustracijo je Ančka Gošnik Godec enako privlačna za otroke in odrasle. V zadnjih letih so njene ilustracije postale še bolj sproščene, igrive in humoristične.

Tudi drugi avtorji na bienalu, čeprav v zapisu niso posebej omenjeni, pomembno dopolnjujejo mozaik slovenskih ilustratorskih izrazov in pripravljajo nova pota njihovem razvoju. Ob tem se zdi verjetno, da bo naslednji bienale slovenske ilustracije prinesel še večji odmik od t. i. knjižnega slikarstva k oblikovalskim slikaniškim projektom, kar je bilo opaziti že na 5. bienalu.

Ob zaključku tega kratkega pregleda se nehote spomnim besed slovaške

ilustratorke starejše generacije, ki je na enem od srečanj med ilustratorji, založniki in publiko na razstavi ilustracij v Bologni menila, da je naravno, če mladi ilustratorji danes prevzemajo vodilno vlogo, vendar bi po njenem prepričanju morala vsaka mednarodna ilustratorska razstava ohraniti nit s staro klasično ilustracijo, iz katere bi se mladi lahko marsičesa naučili. Ne nazadnje je ilustracija v knjigi statični medij, ki dovoljuje otroku ponovno in ponovno vračanje k isti zgodbi in istim slikam. Prav zato je ilustracija v knjigi lahko bogatejša in zahtevnejša od tistih, ki jih otrok sprejema preko elektronskih medijev v obliki hitro bežečih slik, ki praviloma ne omogočajo večkratnega gledanja. Otroku najbrž potrebuje eno in drugo.

Po vsem povedanem bogato ilustrirano pravljico izročilo ni namenjeno samo otrokom, morali se mu bomo znati odpreti tudi odrasli, če se hočemo približati otrokom.

Maruša Avguštin

LEVSTIKOVE NAGRADE 2003

Založba Mladinska knjiga že od leta 1949 podeljuje Levstikove nagrade, s katerimi spodbuja in nagraduje ustvarjalce izvirnih slovenskih knjig za otroke in mladino. Gre za eno najstarejših slovenskih knjižnih nagrad, staro skoraj toliko kot založba, ki jih podeljuje.

Do leta 1999 so Levstikove nagrade vrednotile le tekočo produkcijo, ob petdesetletnici nagrade pa so začeli podeljevati še Levstikovi nagradi za življenjsko delo

Letošnje nagrade so podelili 11. junija. Prejeli so jih:

– za življenjsko delo pesnik **Tone Pav-**

ček in ilustratorka **Marjanca Jemec Božič**;

- za izvirno leposlovno delo, za avtorsko slikanico *Hiša, ki bi rada imela sonce*, ilustratorka **Mojca Osojnik**;
- za izvirne ilustracije v knjigi *Leteči krožnik na našem vrtu* ilustrator **Damijan Stepančič**.

Utemeljitev Levstikove nagrade pesniku TONETU PAVČKU za življenjsko delo:

Tone Pavček je eden tistih slovenskih mladinskih pesnikov, ki so si že s svojimi prvimi objavami prislužili sloves

klasika, s svojimi številnimi knjigami pa je globoko obeležil tudi zgodovino Založbe Mladinska knjiga.

Tone Pavček je čarovnik z besedami, ki odzvanjajo in prekipevajo od otroško razposajenih in brezskrbno žlobudravih podob in zvokov, po drugi strani pa se vedno najde prostor in trenutek za resnejša premišljevanja o razpotjih in postajah na poti življenja, ter o sencah, ki sem in tja na tej poti neizogibno zatemnijo sonce.

Pesnikova popotnica za vse male in velike vandrovnice na poti življenja je, da je vsem dvomom navkljub vredno vztrajati. Kajti kot pravi: »Pot k lepemu je odprta. Je od vseh in za vse.«

O pesniku Tonetu Pavčku

Tone Pavček se je rodil 29. septembra 1928 v Svetem Juriju na Dolenjskem. Je pesnik, prevajalec, urednik, publicist, znan kulturni delavec. Gimnazijo in visokošolski študij prava je končal v Ljubljani. V letih 1955–57 je bil novinar pri *Ljubljanskem dnevniku* in *Ljudski pravici*, nato do leta 1972 novinar in urednik na RTV Ljubljana in hkrati (1963–67) ravnatelj Mladinskega gledališča v Ljubljani. Od 1972–90 je bil glavni urednik Cankarjeve založbe in v letih 1979–83 predsednik Društva slovenskih pisateljev.

Objavljati je začel v *Mladinski reviji* leta 1947. S Kajetanom Kovičem, Janezom Menartom in Cirilom Zlobcem je leta 1953 izdal znamenito zbirko *Pesmi štirih*. Pripada povojni generaciji pesnikov, ki so izšli iz socialnega realizma in ga razvijali v smeri intimizma.

Nagrade in priznanja:

1958 **Levstikova nagrada**;

1959 Trdinova nagrada;

1961 Nagrada Mlado pokolenje in **Levstikova nagrada**;

1965 Nagrada Prešernovega sklada;

1984 Prešernova nagrada;

1987 Kajuhova nagrada; 1996, nagrada Večernica;

2003 Levstikova nagrada za življenjsko delo.

Pri Založbi Mladinska knjiga so izšla naslednja dela Toneta Pavčka:

Trije bratje in zlata ptica (1956), *Maček na dopustu* (1957), *Juri Muri v Afriki* (1958), *Velesenzacija* (1961), *Strašni lovec Bumbum* (1969), *Kaj je najlepše* (1969), *Čenčarija* (1975), *Domače živali* (1976), *Mokedaj* (1976), *Poganske hvalnice* (1976), *Slon v žepu* (1979), *Sonce in sončice* (1993), *Upočasnitve* (1998), *Deček gre za soncem* (1998) *Juri Muri drugič v Afriki* (2001)

Utemeljitev Levstikove nagrade ilustratorki MARJANCI JEMEC BOŽIČ za življenjsko delo:

V zgodnjih petdesetih letih prejšnjega stoletja je nekaj zagnanih ljudi omogo-

čilo razmah slovenske ilustracije. Med njimi zaseda posebno mesto akademska slikarka Marjanca Jemec – Božič. Posebno zato, ker je v njenih ilustracijah poudarek na humorju, ob njih pa so se vedno hahljali tako odrasli kot otroci, katerim so bile namenjene.

Neobremenjeno in lucidno, včasih obešenjaško, a vedno tudi z zrnom modrosti, je predstavljala in komentirala najbolj tipične in občeveljavne značajске poteze nastopajočih junakov. Njene prepoznavne podobe in značilni rokopis govorijo s preprosto, h karikiranju nagibajočo risbo, in čistimi, sijočimi barvami. Pravzaprav je vse, kar nariše ali naslika, podvrženo rahljanju resnobnega sveta odraslih, ki tako radi umetno razmejujemo svet realnega od sveta domišljije. Od začetka ustvarjalne poti do danes je ustvarila številna dela, s katerimi je zaznamovala otroštvo in mladost večini od nas.

O ilustratorki

Marjanci Jemec Božič

Akademska slikarka Marjanca Jemec Božič se je rodila leta 1928 v Mariboru. Študirala je na Akademiji upodabljaljajočih umetnosti in leta 1954 diplomirala pri prof. Maksimu Sedeju. V letih 1955–1959 je bila zaposlena pri Delavski enotnosti, nato pa se je posvetila ilustriranju knjig in revijalnega tiska za otroke in mladino.

Nagrade in priznanja:

1971 Prix Japan 1971 za TV (ilustracijo *Čarobna moč v prodajalni instrumentov*);

1974 prva nagrada UNICEF-a za voščilnico;

1981 Kajuhova nagrada; **Levstikova nagrada** za ilustracije v knjigah *Ko Nina spi*, *Deževen dan je krasen dan*, *Pomladna ladja*, *Žiga-žaga*, *Metuljčki*;

1988 Plaketa UNICEF-a za ustvarjanje motivov za voščilnice;

2003 Levstikova nagrada za življenjsko delo.

Pri Založbi Mladinska knjiga so izšle naslednje knjige z ilustracijami Marjanca Jemec Božič:

Marja Cerkovnik: *Andrejev lok* (1966), Ela Peroci: *Pozabljene pravljice* (1967), Marja Cerkovnik: *Devet sončnih dni* (1967), Smiljan Rozman: *Janko in njegov svet* (1969), *Pravljice iz naših dni* (1969), Marja Cerkovnik: *Dopoldanski in popoldanski otroci* (1969), Marjana Seme: *Spomini partizanske učiteljice* (1970), Branka Jurca: *Rdeči škorenjčki* (1970, 1976), Josip Ribičič: *Nana, mala opica* (1970, 1999), Sergej Vošnjak: *Kruh, ki ga ni bilo* (1970), *Ljudske pesmice* (1971), *Jurček orje* (1972), Branka Jurca: *Katka, stoj!* (1972), Neža Maurer: *Kam pa teče voda* (1972), Marja Cerkovnik: *Pravljica na visokih petah* (1973), Marja Cerkovnik: *Praznična pravljica* (1974), Anica Černejeva: *Me-*

tuljčki (1975), Polonca Kovač: *Jakec in stric Hladilnik* (1976), Josip Ribičič: *Prvi izlet* (1976), Vida Brest: *Prodajamo za gumbe* (1976), France Bevk: *Kurir Markec* (1976,1983), Janez Vipotnik: *Diko na potepu* (1977), Branka Jurca: *Anča Pomaranča* (1983), Bojan Pisk: *Ko se smejem, vse razgrejem* (1983), Cvetko Gerlanc: *Dobro jutro, sonce, berilo za 3. r. OŠ* (1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991), Danilo Lokar: *Na pot* (1984), Branka Jurca: *Ko Nina spi* (1984, 1988), Igo Gruden: *Jožek ima hiško* (1984), Josip Palada: *Pismo* (1984), Branka Jurca: *Miško poleno* (1984), Vida Brest: *Mala Marjetica in gozdni mož* (1985), *Roža čudotvorna*, antologija sodobnega jug. pesništva za otroke (1985), Žarko Petan: *Pravljice za očeta* (1986), Jana Milčinski: *Lukec dobi sestrico* (1986, 1987, 1999), Miha Matè: *Zmajčkov rojstni dan* (1986), Janez Bitenc: *Telefon v mestu Tutukaj* (1987), Jovan Jovanović: *Žaba bere časopis* (1987), Cvetko Zagorski: *Vesela in žalostna voda* (1987), Jan Ryska: *Dedek, Kilijan in jaz* (1988), Tone Pavček: *Juri Muri v Afriki* (1988, 1993, 1994, 1998, 2000), Polonca Kovač: *O krokodilih, putkah in miselnih igrach* (1989), Leopold Suhodolčan: *Piko Dinozaver* (1989), Helena Veselko: *Prvo berilo* (1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999), Branka Jurca: *I: 0 za zajce* (1990), Polonca Kovač: *Križemkraž* (1991), Kaje-tan Kovič: *V mestu* (1991), Miha Matè: *Papagaj Bine* (1992), Ivan Potrč: *Dva admirala in druge zgodbe* (1993), Miha Matè: *Bosopeta družčina* (1994), Sara Cone Bryant: *Muca in papiga* (1994), Branko Rudolf: *Srebrna ribica* (1995), Miha Matè: *Kurja vojska* (1996), Vojan Tihomir Arhar: *Uganke* (1996, 1998), Berta Golob, Vida Medved Udovič, Miha Mohor, Igor Saksida: *Kdo se skriva v ogledalu*, slov. berilo za 5. r. OŠ (1998, 1999, 2001), Anja Štefan: *Melje, melje*

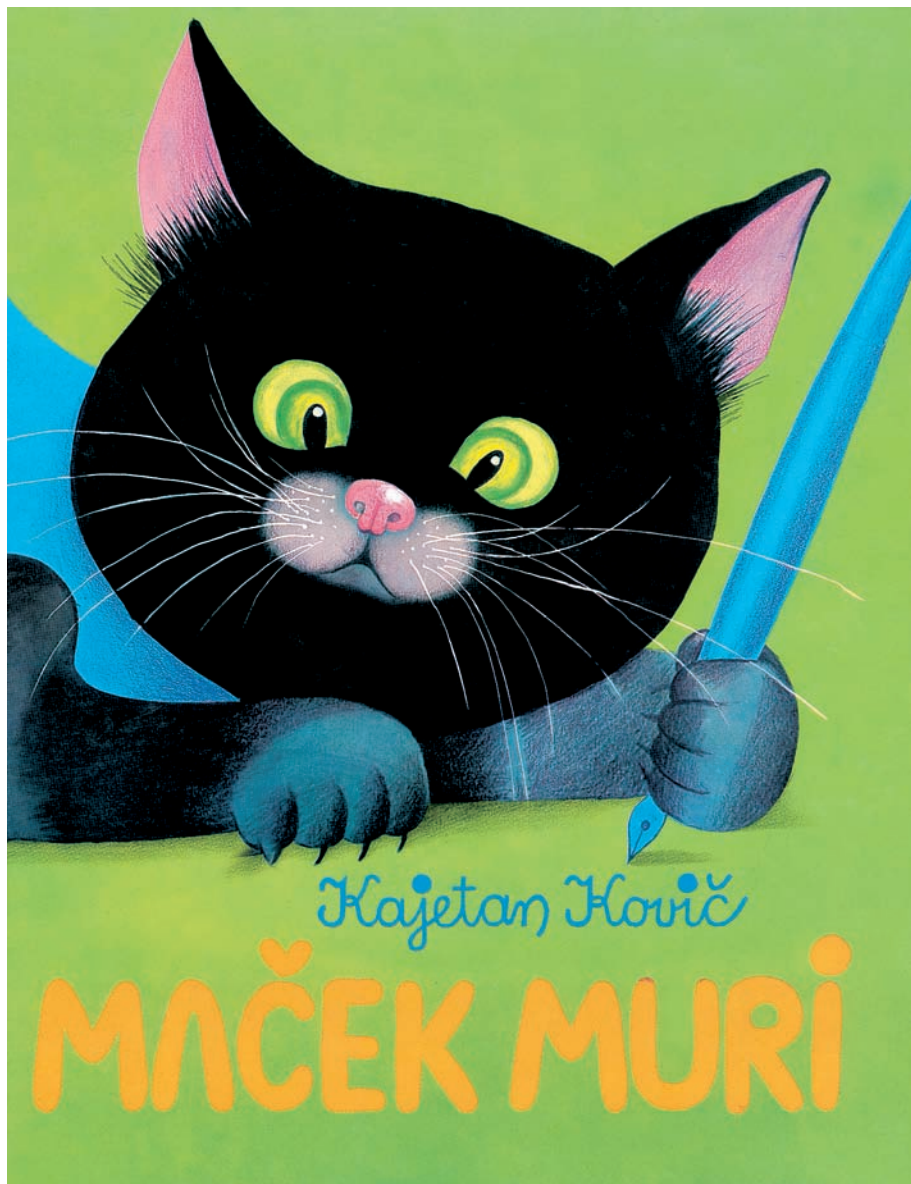
mčinček (1999), Vida Brest: *Prodajamo za gumbe* (2001), Tone Pavček: *Juri Muri drugič v Afriki* (2001)

Utemeljitev Levstikove nagrade ilustratorki MOJCI OSOJNIK za avtorsko slikanico *Hiša, ki bi rada imela sonce*:

Akademsko slikarka Mojca Osojnik je z avtorsko slikanico *Hiša, ki bi rada imela sonce* izjemno aktualno posegla v današnji, v marsičem preplitev čas. Avtorica se je v domišljenem, a okleščanem in hkrati izrazno polnem besedilu lotila temeljnih filozofskih razmišljanj, ki jih je s pomočjo slikarskih podob simbolizirala za male in velike bralce.

Vrhunska avtorska slikanica z resničnim umetniškim presežkom nudi estetski užitek bralnemu sladokuscu v vseh starostnih obdobjih, in prav tako je po mnenju žirije slikanica Mojce Osojnik *Hiša, ki bi rada imela sonce*, ki daleč presega kakovostne standarde knjig za otroke in se s svojo večplastnostjo uvršča med kompleksna umetniška dela.

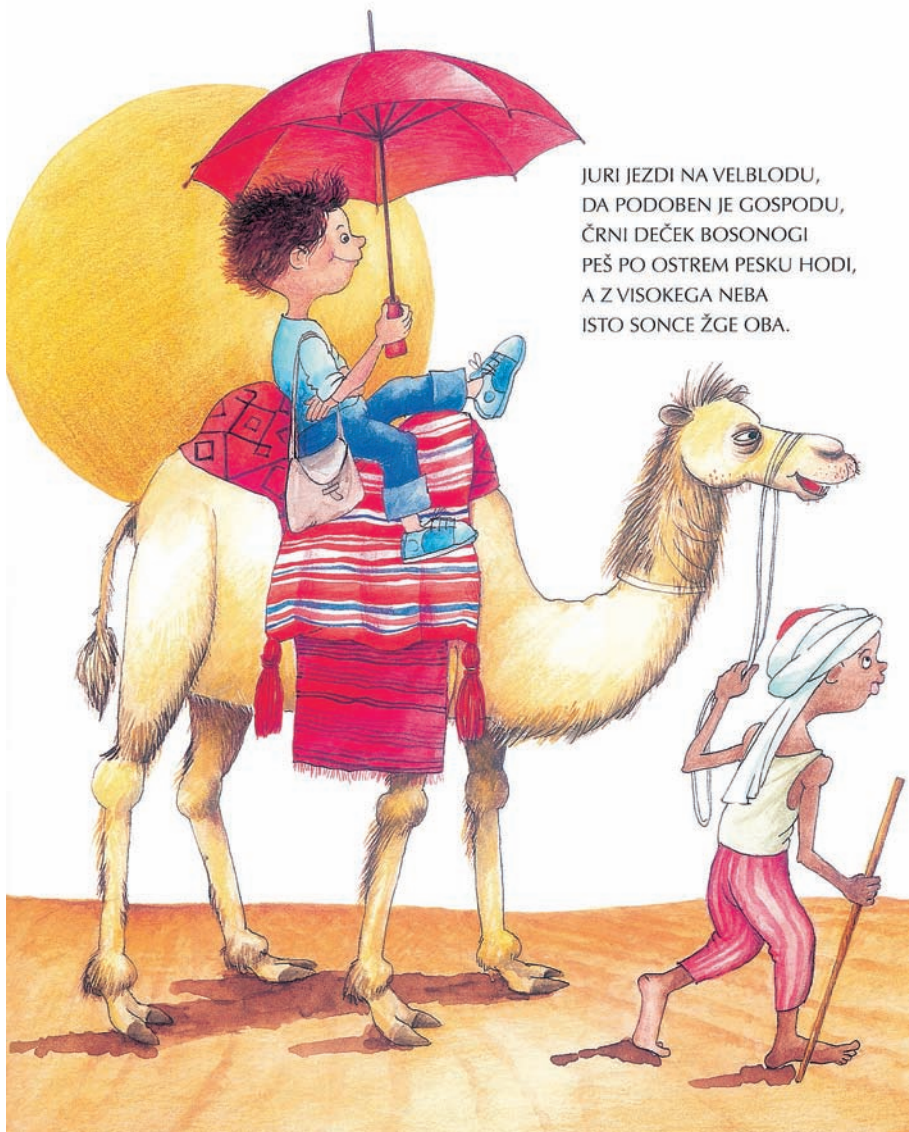

Kajetan Kovič

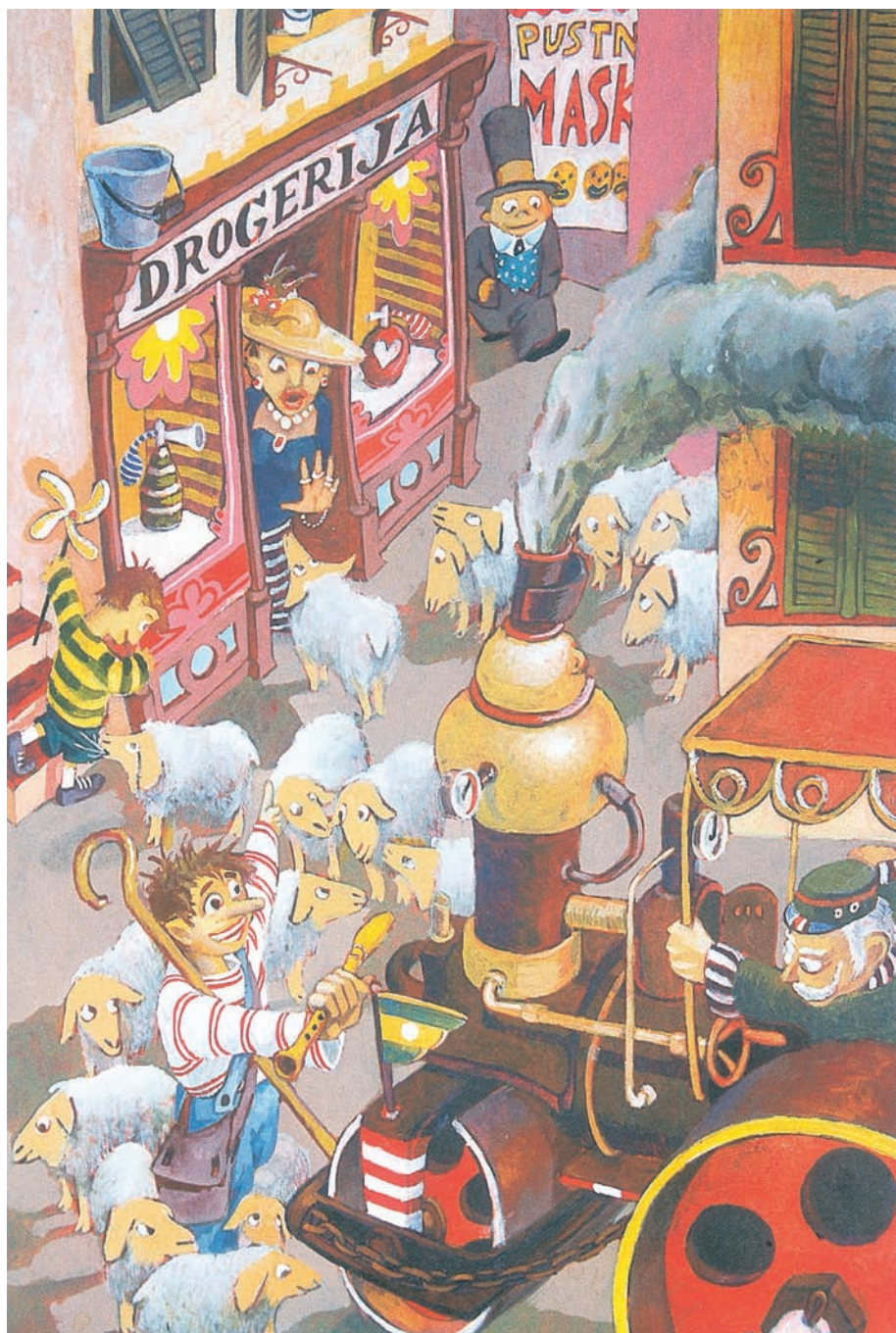
MAČEK MURI

*Ilustracija Jelke Reichman iz slikanice
Kajetana Koviča Maček Muri*

JURI JEZDI NA VELBLODU,
DA PODOBEN JE GOSPODU,
ČRNI DEČEK BOSONOGI
PEŠ PO OSTREM PESKU HODI,
A Z VISOKEGA NEBA
ISTO SONCE ŽGE OBA.

*Ilustracija Marjance Jemec Božič iz slikanice Toneta Pavčka
Juri Muri drugič v Afriki*

*Ilustracija Damijana Stepančiča iz knjige Petra Svetine
Skrivnost mlečne čokolade*

*Ilustracija Urške Stropnik iz slikanice
Bine Štampe Žmavc Drevo srca*

O ilustratorki Mojci Osojnik

Slikarka in ilustratorka Mojca Osojnik se je rodila 29. junija 1970 v Kranju. Študirala je slikarstvo pri prof. Emeriku Bernardu na ALU v Ljubljani, kjer je leta 1995 diplomirala.

Študij slikarstva je nadaljevala pri profesorjih Metki Krašovec, Gustavu Gnamušu in Lisi Adams, diploma 1997.

V študijskem letu 1997/98 se je kot Fulbrightova štipendistka udeležila študija umetnosti na CGU-Art v Los Angelesu. Leta 2001 je dokončala magisterij na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

Mojca Osojnik je dobitnica Univerzitetne Prešernove nagrade 1994. Od leta 1997 ima status samostojne ustvarjalke na področju kulture. V letih 2001 do 2003 je živela in ustvarjala v Los Alamosu (Nova Mehika, ZDA). Svoja dela razstavlja na številnih samostojnih ter skupnih razstavah doma in v tujini. Že od študentskih let temelji njeno ustvarjanje na ilustriranju otroških knjig ter otroškega revijalnega tiska. V zadnjih letih daje poudarek avtorski slikanici.

Nagrade in priznanja za ilustracijo:
1997 Plaketa Hinka Smrekarja, 3. slovenski bienale ilustracije, Ljubljana
1998 Österreichische Kinder- und Jugendbuch Illustrationspreis, Dunaj
1999 Plaketa Hinka Smrekarja, 4. slovenski bienale ilustracije, Ljubljana
2001 Častno Priznanje BEIJ'01, Japonija
2001 Najlepša slovenska knjiga na 17. slov. knjižnem sejmu
2003 Levstikova nagrada za avtorsko slikanico *Hiša, ki bi rada imela sonce*.

Pri Založbi Mladinska knjiga sta izšli naslednji knjigi Mojce Osojnik: *Hiša, ki bi rada imela sonce*, avtorska slikanica; 2001 (v tisku) *Polž Vladimir gre na stop*, avtorska slikanica; 2003

Utemeljitev Levstikove nagrade ilustratorju DAMIJANU STEPANČIČU za izvirne ilustracije v delu Janje Vidmar *Leteči krožnik na našem vrtu*

Damijan Stepančič razvija na področju ilustracije pripovedno bogato in izrazito slikarsko govorico. V knjigi *Leteči krožnik na našem vrtu* je znal smiselno uporabiti oba kontrasta črno – bele tehnike in poudariti moč risbe kot temeljnega načina likovnega izražanja. Pri tem je ohranil vso domišljijo in duhovitost, ki sta sicer avtorsko prepoznavni v njegovem ilustratorskem delu. Iz množice vizualnih podob mu ni težko izluščiti bistva in v nekaj potezah označiti karakter oseb, lastnosti predmetov ter ustvariti prostore nenavadnih perspektiv, vnesti razpoloženje v dogodke in s posebno humornostjo vizualizirati svet otroških predstav.

O ilustratorju Damijanu Stepančiču

Damijan Stepančič se je rodil 22. maja 1969 v Ljubljani. Po Srednji šoli

za oblikovanje se je vpisal na Akademijo za likovno umetnost, smer slikarstvo, kjer je leta 1995 diplomiral. Z ilustracijo se je začel aktivno ukvarjati leta 1999. Istega leta je na Bienalu slovenske ilustracije prejel posebno priznanje žirije za inovativnost. Svoja dela redno objavlja v revijah *Pil* in *Pil PLUS*. Zaradi posebnosti revijalnega tiska (periodično izhajanje, neobičajne teme člankov) si pri revijalni ilustraciji lahko privoščijo različne vsebinske in oblikovne pristope.

Nagrade:

2003 Levstikova nagrada za ilustracije v delu *Leteči krožnik na našem vrtu* Janje Vidmar.

Pri Založbi Mladinska knjiga so izšli naslednje knjige z njegovimi ilustracijami:

Slovenski jezik 6; delovni učbenik za 6.

razred osnovne šole (1997), *Slovenski jezik 7*; delovni učbenik za 7. razred osnovne šole (1998), Uri Orlev: *Žival iz mraka* (1998), Gudrun Pausewang: *Ob-lak* (1998), *Sreča se mi v pesmi smeje*; berilo za 7. razred 9-letne osnovne šole (1999), Janja Vidmar: *Klovn iz Strahovskega dola* (1999), Janja Vidmar: *Potovanje groze* (2000), Peter Svetina: *Usodne platnice* (2001), Denis Poniž: *Maturitetni romani* (2001), *Dober dan, življenje*; berilo za 8. razred 9-letne osnovne šole (2001), *Raziskujem domači kraj*; delovni zvezek za izbirni predmet v 9. razredu 9-letne osnovne šole (2001), *Skrivno življenje besed*; berilo za 8. razred osnovne šole (2001), *Slovenščina za četrti razred – učbenik* (2002), *Slovenščina za peti razred – učbenik* (2002), Janja Vidmar: *Leteči krožnik na našem vrtu* (2002), *Raziskujem in ustvarjam*: učbenik za naravoslovje in tehniko v četrtem razredu 9-letne OŠ (2003)